

PERSONALITIES

Rami Bar Chama – 3rd generation Babylonian Amora, Sura.

TERMS
אי תנא – If he would have taught ...
אימא לא – I would say no, not ...
הוה אמינא – I would say... (this only applies ...)
הני מלי – These words (this only applies ...)
למה ליה למתני – Why does the Tanna teach ...?
מתקיא לה – Attacks it (question from logic or common halachic practice, not from a source)
צריכא – (both) are needed

²⁷ ואפילו למאן דאמ' (Mss: Florence II-1-8)

²⁸ דבודאי אתו [דעבידי דאתו] (Mss: Hamburg 165)

שמות כב: ו-יב

כי יתן איש אל־דעהו כסף או־כלים לשמור וגנב מבית האיש אִסְיִמְצָא הגנב ישלם שנים: אִסְלָא יִמְצָא הגנב ונקרב בעל־הבית אל־האלהים אִסְלָא שִׁלַח יָדוּ בְמִלְאֶכְתָּ רְעוּהוּ: עַל־כֵּל־דְּבַר־פֶּשַׁע עַל־שׂוֹר עַל־חֲמוֹר עַל־שֶׁה עַל־שְׁלֵמָה עַל־כֵּל־אֲבֹדָה אֲשֶׁר יֵאמֶר כִּי־הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יבֹא דְבַר־שְׁנִיחָם אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים יִשְׁלֹם שָׁנִים לְרַעְהוּ: כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־דְּעוּהוּ חֲמוֹר או־שׂוֹר או־שֶׁה וְכֵל־בְּהֵמָה לְשִׁמּוֹר וּמַת או־נִשְׁבֵּר או־נִשְׁבָּה אִין רָאָה: שְׁבַעַת ה' תְּהִיָּה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִסְלָא שִׁלַח יָדוּ בְמִלְאֶכְתָּ רְעוּהוּ וְלָקַח בְּעָלְיוּ וְלֹא יִשְׁלֹם: וְאִם־גָּנַב יִגְנַב מֵעַמּוֹ יִשְׁלֹם לְבַעְלָיו: אִסְטָרְף יִטָּרְף יִבְאָהוּ עַד הַטָּרְפָּה לֹא יִשְׁלֹם:

provide the background for sugya 1 סוגיה 1. Verses 6–8 discuss guardianship over money and objects, and 9–12 discuss guardianship over animals. Some interpretive traditions see the topic of both paragraphs to be an unpaid guardian (see תרגום יונתן), such that verse 9 is parallel to verse 6, verse 10 is parallel to verse 7, and verses 11–12 are parallel to verse 8. However most Rabbinic traditions see the topic of verses 6–8 to be a volunteer guardian, and that of verses 9–12 to be a paid guardian.

משנה

- המפקיד אצל חברו בהמה או כלים, ונגנבו או שאבדו, שלם, ולא רצה לשבע, שהרי אמרו: שומר חנם נשבע ויוצא, נמצא הגנב, משלם תשלומי כפל;
- טבח ומכר, משלם תשלומי ארבעה וחמשה.
- למי משלם?
- למי שהפקדון אצלו.
- נשבע, ולא רצה לשלם,
- נמצא הגנב, משלם תשלומי כפל;
- טבח ומכר, משלם תשלומי ארבעה וחמשה.
- למי משלם?
- לבעל הפקדון.

גמרא

- למה ליה למתני בהמה, ולמה ליה למתני כלים? צריכי,
- דאי תנא בהמה הוה אמינא:
- בהמה הוא דמקני ליה כפילא, משום דנפיש טרחה לעיולה ולאפוקה, אבל כלים דלא נפיש טרחה, אימא לא מקני ליה כפילא.
- ואי תנא כלים הוה אמינא:
- כלים הוא דמקני ליה כפילא משום דלא נפיש כפליהו,
- אבל בהמה דכי טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה אימא לא מקני ליה כפילא, צריכא.
- מתקיא לה רמי בר חמא:
- והא אינו אדם מקנה דבר שלא בא לעולם?
- ואפלו לרבי מאיר, דאמרו: אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, הני מלי כגון פרות דקל, דעבידי דאתו, אכל הקא, מי יימר דמגנבא?

TORAT HATANNAIM

Our Mishnah (lines 1–11) discusses the laws of double damages presented in verse 8 (and verses 11–12?). According to the Mishnah, the guardian has the right to decide whether to pay for objects stolen from his watch (lines 2–6), and thus to obtain rights to the double damages should the thief be found and required to pay, or to swear to non-involvement in the disappearance of the objects (lines 7–11), and thus be exempt from payment but excluded from rights to the double damages if and when they are paid by the thief. The Mishnah therefore implies that the rights to the double damages, in principle, have been transferred from the owner of the objects to the guardian as part of the guardianship arrangement.

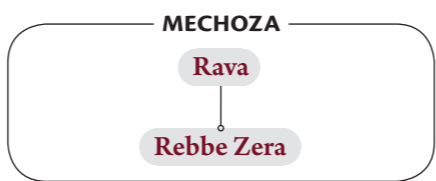
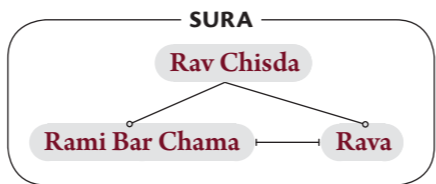
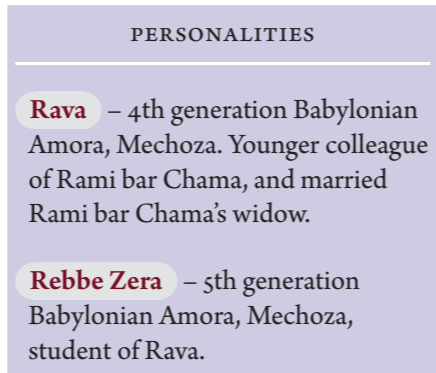
TORAT HA'AMORAIM

This Mishnah is discussed in two Bate Midrash of Amoraim, in Sura in generation 3, and in Mechoza in generations 4–5, and four Amoraic traditions are presented. As these four traditions are presented in chronological sequence, our סוגיה is considered an Amoraic סוגיה, that is, a סוגיה that accumulated organically over the Amoraic generations:

- Rami bar Chama attacks the implication of the Mishnah (lines 25–26) by quoting the accepted halachic position that one may not transfer rights to something which doesn't yet exist, and the double damages do not exist when the guardianship is established!
- Rava (lines 35–38) responds to this attack by establishing a principle of pre-arranged agreement between the owner and guardian, in which a decision by the guardian to pay for a stolen object triggers a retroactive transfer of rights to the time when the guardianship began.

TERMS
אי הוי – If that is so ...
אי נמי – Or, alternatively...
אפא דאמרי – There are those who say...
אלא – Rather (indicating major turn in the sugyah logic or presentation)
אלמה תניא – Why is it taught (in a ברירה)?
אי תמצאי לומר – אם תמצאי לומר say...
דלמא – Maybe, possibly...
ומאי פסקא – Why is it so clear, definite?
מאי ביניהו – What distinguishes them (the two versions)?
מי יימר – Who says ...
סתמא דמלתא – Usually, the normality of the thing ...
אפיד אנט – A person is likely to ...

50 איב' אי' (Mss 95)

- ואם תמצאי לומר דמגנבא, מי יימר דמשתכח גנב?
- ואי משתכח גנב,
- מי יימר דמשלם?
- דלמא מודי ומפטור?
- אמר רבא:
- נעשה כאומר לו:
- 'לכשתגנב, ותרצה ותשלמני,
- הרי פרתי קנויה לך מעכשו.'
- מתקיא לה רבי זירא:
- אי הוי, אפלו גזותיה וולדותיה נמי!

- אלמה תניא:
- חוצ מגזותיה וולדותיה?
- אלא,
- אמר רבי זירא:
- נעשה כאומר לו 'חוצ מגזותיה וולדותיה'.
- ומאי פסקא?
- סתמא דמלתא,
- שבחא דאתא מעלמא, עביד אנט דמקני,
- שבחא דמגופה, לא עביד אנט דמקני.
- אפא דאמרי:

- אמר רבא:
- נעשה כאומר לו:
- 'לכשתגנב, ותרצה ותשלמני,
- סמוך לגנבתה קנויה לך.'
- מאי ביניהו?
- קושיא דרבי זירא.
- אי נמי,
- דקימא באגם.

- In support of Rebbe Zera's attack on Rava (lines 41–42), the Shakla V'Tarya quotes a ברירה which confirms that products derived from guarded animals are not ever included in retroactively obtained rights of the guardian in the event of theft.
- In support of Rebbe Zera's correction in Rava's suggestion of retroactivity, the Shakla V'Tarya explains (lines 46–49) the logic behind retroactive transfer of double damages versus retroactive transfer of derived products.
- After presentation of the second version of Rava, the Shakla V'Tarya explains (lines 55–58) what are the practical and differing implications of the two versions of Rava. Line 55 presents the term מאי בנייהו, which comes to clarify the difference between two opinions or renderings of a source or statement by suggesting conditions in which only one opinion or rendering would be acceptable.

4. An alternative rendering of Rava's response to Rami bar Chama (lines 51–54) includes the trigger of the retroactive transfer only to the moment before the theft. Line 50 presents the term איכא דאמרי, which comes to present an alternative rendering of a source or statement presented before. Usually, the alternative rendering is considered preferable over the one presented before. However, a textual variant to line 50 suggests that this is not an actual alternative rendering of Rava himself, but a suggestion of the Shakla V'Tarya on how to read Rava's initial statement.

SHAKLA V'TARYA

The Shakla V'Tarya conceptualizes, analyzes and explains the Torat Ha-Tannaim and the Torat Ha'Amoraim in this sugyah, in the following five sections:

1. On the Mishnah, the Shakla V'Tarya (lines 12–24) applies the argumentation pattern of צריכותא to explain the need for examples of both objects and animals in the Mishnah. צריכותא appears hundreds of times in the Talmud, and explains why two or more examples of a law or principle have been used by an earlier source, instead of only one. The key words of this pattern, which may be found in our סוגיה, are as follows:

- (12) למה לה למתני X, ולמה לה למתני Y?
- (13) צריכי!
- (14–18) דאי תנא X, הוה אמינא ... X הוה ד... משום ד... אבל Y, ד... אימא ...
- (15–23) ואי תנא Y, הוה אמינא ... Y הוה ד... משום ד... אבל X, ד... אימא ...
- (24) צריכא!

2. On Rami bar Chama's attack of Rava, the Shakla V'Tarya explains (lines 27–34) that although there is a dispute about whether one may transfer rights to something that does not yet exist, those who hold that one may do so only permit such a transfer when the object of the transfer is extremely likely to exist. However, in our case, since the eventuality of a theft occurring, and the thief being found and required to pay, are extremely speculative, even they would support the attack of Rami bar Chama on our Mishnah. A textual variant to line 27 refers to this minority opinion obliquely, as opposed to the Vilna text which presents the minority opinion in the name of Rebbe Meir. Another textual variant, to line 28, suggests that rights may be transferred not on something that is likely to exist, but only on something that will definitely exist. Lines 27–34 are an excellent example of the pattern known as הני מלי, which explains why a certain position presented in a source cannot work even according to the more extreme opinion in the original dispute on which the present position is based. The key words of this pattern are as follows:

- (29–27) ואפילו ל- [...], הני מלי כגון ... ד... אבל הכא, מי יימר ד...?.
- (31–30) ואם תמצאי לומר ד... מי יימר ד...?.
- (34–32) ואי ... מי יימר ד...? דילמא...